

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је на Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 76 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стран. земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22 Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Ручкописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-контто 12008.

Закон о јавним зборовима.

Ми у Угарској немамо закона о јавним зборовима. Има један параграф о томе у изборном закону, има две три министарске наредбе, али је то све мало, растегљиво, неодређено. Слобода јавног скупљања није нам осигурана.

Без доброг закона о слободи зборована не може бити речи о народној политици. Подајте народу сва права, а узмите му право слободног збора и договора, и он неће моћи да се споразуме, договори и учини што жели.

Ово дана се показало код белоцркванског великог суда колико је то мало и како је народ незаштићен, кад нема јасног и слободног закона о слободи збора и договора.

У Гајићу (у белоцркванском изборном срезу), звао је свештеник Срдич десетину људи да се договоре о избору посланика. Они се искупише у затвореном простору и договараху се. Тада је ушао писар општински да им смета. Рекоше да је то пријатељски договор, на који он није позван. Он је отишао, али се мало после вратио и рече: Ово је јавни збор и ја овде долазим као власт. Но искупљени га истераше напоље. Та је ствар дошла после пред суд.

Други случај. У крчми су пред избор пуне собе. Људи говоре међу собом о свачему па и о политици. Долази кнез напиту или обестан, па проглашује оно као политички збор и хоће да је заступник власти. Исмевају га и он тужи суду.

Оваког чега не би могло бити у држави, у којој има закона о слободи зборована. Та код нас није нигде установљено законом ни то: шта се сматра као приватан састанак, а шта се сматра као јавни збор, који се мора пријавити власти.

Но кад тога нема онда одлучује начин, како се понашају судови у тим стварима. А одлучује и то, како је у другим државама у том погледу.

Сви ми знамо, како је код нас бивало

у ствари збора и договора. Јаван је збор кад се позову јавно сви, који желе да дођу. Или се позову све присталице једне странке. И назначи се тачно место на коме ће бити избор и време када ће збор почети. И назначи се предмет о ком ће се расправљати.

Осим тога се на јавном збору бира председник и перовођа, води се записник, доноси се закључци, гласа се. Такав се збор онда мора пријавити власти 24 сата раније.

Све што не спада под ову капу, то се не може сматрати као јаван збор и не мора се пријавити власти. Карољ Кметц, професор будимпештанског свеучилишта, кога сматрају као првог зналца на том пољу, вели: „Кад је збор у затвореном простору и кад дођу на збор само позвани онда се то сматра као приватни договор“. Он вели да и судови највише то тако сматрају. У Хрватској и Славонији има закон „о слободи скупљати се“. Па и тамо се вели, да оно вије јаван збор, који се држи у затвореном простору и где долазе само позвани. То би било најмање, што би се морало дозволити и код нас. По себи се разуме, да се и оно не може узети као јаван збор, кад се људи случајно неповани састану па почну говорити о политици и договарати се како ће да се понашају при изборима или иначе.

Ми смо са великом пажњом исчекивали белоцрквански суд и његово решење Гајићки парох Срдич био је оптужен, да је сазвао јаван збор а није га пријавио, а оптужен је и он и још неки који су били присутни, што су оданде истерали општинског писара, јер су бајаги одуорли се власти.

Била је оптужба и због оног кнеза, који је људе у крчми прогласио као јавни збор, јер су говорили о политици.

Па шта се догодило. Државни тужилац признао је, да је договор био у затвореном простору. И признао је, да су онде били само они, које је парох позвао на договор. Али је рекао: „Да ли је који збор јаван, ту одлучује предмет договора, да ли је била реч о политици или не?“

Ово никако не стоји. По томе је све јавни збор, где се год говори о политици. Онда људи у својој рођеној кући не би смели са пријатељима својим да говоре о политици, а да не пријаве то власти и не рекну: Изволте доћи и слушати. Тога у свету нема, па зацело ни у Кини.

А не стоји ни то да одлучује предмет договора, политика. Та и овда, кад се позову јавно женскиње једног места, да дођу на збор због оснивања женске добротворне задруге, и где нема о политици ни речи, и то је јаван збор и мора се пријавити власти.

Но државни тужилац остао је при својем и ако је бранилац оптужених др. Бавић, правилно доказивао да његово не стоји. Државни тужилац је стао на ово становиште: Да је било на оном месту разговора а само о колима (како да се искупе дола за бираче) онда би то био приватан договор, али је било речи и иначе о изборима, а то је политика, зато је оно био јаван збор. Иначе се може претпоставити да су и други дошли, да би и они могли учествовати.

Ово је с допуштењем и одвише неправички. Та на расправи се доказало обратно. Кад је дошао општински писар, они су му рекли да иде напоље, јер није позван. А да се „могло догодити“ ово или оно, због тога у правој држави нико није осуђен. Та шта се све није могло догодити на оном договору. Могли су се људи по свађати, побити па неког и убити. Па зар због тог да се неко осуди, што је могло и то бити? А могла је неком пасти на памет мисао о каквој новој машини. Па зар због тог да их похвалимо? Оно што је могло бити, а није било, то не рачуна.

Белоцрквански судбени сто прихватио је мишљење државног тужиоца. Оудио је пароха Срдича на 60 круна глобе, јер је оно био јаван збор, а није га пријавио власти. А јавни збор био је зато, „јер се на скупу расправљало и о политичким стварима“. Даље се вели у разлозима: „Оно до душе били су на оку-

ПОДЛИСТАК.

ПАВИРЦИ ИЗ ЈЕДНОГ ДНЕВНИКА. (Heltai Jenő).

Петак.

Не треба ни да се огледам у огледалу... Кад једна жена почне да стари, то по својој собарици и мужу може видети. Служавка је више не облеће с оном бригом и пажњом, као пре, нестрпљива је и немилосна, као да би хтела рећи: доста је већ, та добро ти стоји и овако. А муж... их о мужу да и не говоримо. У место да све са већом нежношћу обгрли ону, која му је жртвовала младост, лепоту, свежину своју, уместо, да је с оном милошћу окружи, коју заслужује и станац камен, чисто јој довибује: ниси већ више млада, ниси већ више лепа, ниси више нежна, не требаш ми више! Још је срећа што собарица и муж нису ступили у заједницу, да се заједнички подсмевају своје старењу.

Не знам, да ли се друга жена помири са старењем? Ја се нисам уживила и помирила, а када сам прву бразду старости на лицу опазила, у истини провљивала сам судбу и живот свој. Можда да сам имала деце, појмила бих, да је природно и да остарим, спадам се, јер место морамо да уступимо другима, млађима, јачима, лепшима, који животом својим и нас оживљавају, у којима уживамо, младошћу њиховом и ми постајемо млади. Али овако, кад не остављам за собом никог, кад своју лепоту

и младост нисам с никим поделила, кад као мари нисам пасоп за старост добила и када још волим да живим, кад се највише заносим за лепоту и младост: даљем на основу чега укида време од мене младост, руменило усана, сјај очију и боју косе? Та како ми се сме то одузети пре него што ми је у замену ма и шта уступљен? Како се сме одузети од мене љубав мужевљева, а да ми иста није дечијом љубављу накнађена? То је неправда!

А борила сам се против старости. О, не спољним средствима већ душевним. Прво и прво сам отказала слушањима, отпустила сам је. Друга, нова, није знала, да сам кад год и млађа била. А за тим је следовао тежи део посла: муж. Та то је невино и дивно сретство, које се може и опростити кад жена жели да се само мужу и девојци допадне, да је само њима млада. Њима, који је сваки дан виде, који је увек окружавају. Али и то је света истина, да је то најтеже, као што је и најзначајнијем човеку тешко знаменит бити пред шегртом.

Дабогме, да кад бих и мужу исто тако могла отказати и оправити га, отерати га, а на место његово исто тако могла наћи другог, који не би знао, да сам кад год и млађа била. Али то је — на жалост — немогуће, већ само и зато, што мужа и од своје младости више волим. Но ја ћу га ипак поново задобити и доказаћу му, да је он магарац и неваљалац, а ја сам још лепа и дражесна, и остаћу, док ми се год уздопада...

Недеља.

Али доиста да ли је вредно ради љубави једног већ хелавог и угојеног човека (само да реч „љубав“ у строгом смислу узевши још не оскрнавим) толико се бринути.

Колико год се пута погледам у огледало и пажљиво се посматрам, колико сам изгубила од своје младости и свежине, свакад са једним делом задовољства умирам се: врло мало. Толико мало, да кад би хтела мог мужа да преварим требала би само да намигнем и сви пријатељи мога мужа клечали би предамном, та и тако још половина их је и данас у мене заљубљена. Па зашто баш тежим толико за љубављу тога једног, сад баш искрено речено, досадног и неспосног човека?

Али кад сам му кроз толике године верна била, зар да га данас преварим? И зашто да га преварим, кад је мени баш његова љубав главно?

Ох, кад би нешто измислила!

Среда.

Почињем изостајати од куће. Муж ми није баш са сасвим обичном мирношћом рекао, да нисам била цело после подне код куће. Собарица га је обавестила, да ни јуче после подне нисам била код куће — ја, коју пре ниси могао ни штапом из собе истерати.

— Била сам код матере — рекла сам мужу, кога сам баш при вечери затекла.

Ово га је све изненадило, али не и узнемирило. Трећи дан је сасвим природно тумачио,

пу само они, који су били позвати, но може се претпоставити, да су и други дошли да би и ти могли учествовати.“

Ми се тврдо надамо, да виши судови неће прихватити ове разлоге и ову осуду. Иначе је суд ослободио све оптужене од насиља према власти. Јер онај општински писар није био власт, нити је имао пуно моћ, а још мање кнез, који је дошао у крчму, па тамо хтео да се натреса над светом и изиграва власт. Но осуђена су двојица, сваки на сто круна глобе, због увреде чести, јер су вређали кнеза. Но и та ствар иде вишем суду, па ће се видети: Није ли кнез својим потпуно неупутним понашањем изазвао свет. Јер ако ће неко да иде по крчмама и изазивати свет, како је оно јаван политички збор, тај ће сваки понешто пазарити.

Ма какво било коначно решење судско у овим стварима, види се каква је то невоља и зло, што ми немамо закона о слободи зборова. Зато треба сви ми да се боримо за закон о општем тајном гласању, за закон о слободној штампи и за закон о слободи збора и договора. Без свега тога народ неће бити у својој држави господар, него ће само плаћати порезу и слушати оно, што власт хоће.

Нацрт адресе мађарске коалиције.

Јуче је у сабору прочитан нацрт адресе мађарске коалиције. Написан је вешто. Има пуно лепих речи, али у ствари обећава да ће сабор све изгласати што су обећале краљу његове вође, данашњи министри.

Каже до душе, да мађарске опозиционе странке остају у души верни своје програму, и ако су на овом сабору морали ради очувања устава да оставе на страну државоуправна питања.

Адреса обриче, да ће у првом реду бринути се о радничком питању. Бринуће се, да се осигура опстанак сиромашним сталезима, те се не морају исељавати. Хоће да пореза буде праведније распоређена, да се осигура сиротињи да на извесни мали посед не мора плаћати порезу (али не да јој се тај мали посед очува, те да јој га могу продати).

Говори се о решењу црквених питања. Наша се аутономија не спомиње, као ни у престолној беседи. Говори се о општем гласању, али се не спомиње тајно гласање ни једном речи.

Што се тиче Хрватске и Славоније обриче да ће с највећом бригом чувати тим сестринским земљама аутономна права која им аутономни закон даје.

О народносним правима ни речи. Напротив, се каже ово: „Ми ћемо се труди

да никад нисам код куће, наравно он није код куће, па је стан празан и несносан. О том се није бринуо куда идем, шта радим? Није му било ни на крај памети да буде љубоморан, а богме ја сам на то наперила ратни план. Да богме, још ће и на оваку бабу бити љубоморан. И то после двадесет година брачног живота. И сама сам увидела, како је то смешно, но тврдоглава сам била и наумила сам терати до крајности па или пропасти или победити.

Четвртак.

Пошто су досадашњи успеси слаби, никакви били, морала сам јачим средствима прибећи.

Кад сам остала на само с мужем, трудила сам се, да се покажем поспана, а по гдевад извадила сам потајно, али тако тежак уздах, да га је и он морао чути. Но он се чинио свему невешт, чуо га је и примио га као неку природну појаву, а да се трудио завирити у суштину његову, погражити узрок, рад којег потиче. То вече када је у рајској наслади у постељи читао новине, а ја се учиним као да ми је блажени сан очи склопио, тешко уздахнем у сну и прошаптам:

— Ох, Јоцо... Јоцо!

Хотимично сам ово прозвучно име изабрала, јер муж ми се звао Слободан. Муж ми, како сам лукаво испод трепавица опазила, остави новине и чудновато ме је гледао.

— Јоцо! — понављала сам испревиданим шапатом.

Видела сам, да отров упљиваше.

ти и свом снагом радити, да се угарска народна држава изида на сви ма пољима нашег јавног живота, као што то жели Ваше Величанство“. А о школама се вели: У ствари наставе ми ћемо се и даље бринути да о сим са гледишта душевности и културе и народно (мађарско) гледиште узмемо у обзир.“

Ово значи: Према народностима ће се наставити оно што је започето. Јер кад ће све бити само у мађарском правцу онда је то на нашу штету. Изгледа као да је ову адресу градио барон Банфи. — Ми ово данас бележимо, а говорићемо још о тој ствари.

Из угарске делегације.

У јучерањој пуној седници угарске делегације расправљали су прорачун војне морине, као и прорачун Босне и Херцеговине.

Најпре су расправљали прорачун војне морине. Гроф Геца Мајлат препоручује прорачун и предлог, по којему се упућује управа морине, да потребе војне морине у уразмери квоте подмирује из Угарске.

Карло Кметит замера, што су од 1350 моринских офисира само 205 угарски држављани. Тражи реформу војне моринске академије и да се не искључују из ове који који не знају немачки.

Владимир Николић говори српски. Моли, да се на војној моринској академији даде више места Хрватима и Србима, да би у војној морини било више офисира Хрвата и Срба. 60 постоака момчадије су Срби и Хрвати, а офисира има их свега 50. Тражи, да се на академији више учи српски (хрватски) језик. Тужи се што ни један ратни брод не носи хрватско име.

У име управе војне морине одговара Елемер Ласло. Изјављује, да би и у праву мило било, кад би било што више офисира, држављана Угарске, Хрватске и Славоније. Кад се буду градили нови бродови, онда ће дати ком новом броду хрватско име.

Затим су прорачун војне морине усвојили у целости и у специјалној расправи.

После тога су прешли на расправљање прорачуна за Босну и Херцеговину. Известилац Павле Хојчи препоручује прорачун.

Др. Ђура Красојевић говори о приликама и стању у Босни и Херцеговини. Доносимо за сад тај његов говор у изводу по брвојаву, који је стигао из Беча.

Др. Красојевић рече: Аустро-Угарска

Муж ми остави новине, јаросно угаси свећу, нешто је мрмљао у себи, навуче на главу покривач и хтеде да заспи. Али за дуго није могао заспати, превртао се час на једну, час на другу страну. Морала сам се у јастук загнути, да смехом својим не одам себе...

Петак.

О доручку ме је чудновато погледао. Видела сам по усти, да му је сваки час питање на уснама лебдело. Име „Јоца“ га је узнемирило. Ја сам оборила очи, збуњено сам седела крај стола, а по кад кад бих га тако погледала, као да сам се бојала, да и погледом нећу одати тајну, врло велику и важну...

Ваљда је десет пута прогутало питање. А између тога непрестано ме је посматрао час прте лица, час стас. Очигледно је срањивао: е да ли сам још толико млада, да прекршим брачну везу, да загазим у грех? Да ли се могу још мушкима допасти? Није могао сам да појми, да ли он види рђаво или остало? Јер њему сам још увек матора изгледала, то сам већ опазила и по томе, што се на крају насмејао — и није даље питао за Јоцу.

Али чекај само!

У петак увече.

Данас је добио немилосни шамар. Вечера се већ давно исхладила, а ја још нисам била дошла кући. Када сам већ на крају крајева ушла, муж ми је већ огромним корацима се шетао горе доле по соби.

— Мало сам се задоцнила — додала сам

је добила право на берлинском конгресу, да у Босни и Херцеговини успостави мир, ред и културу. Сваки ко познаје стање у Босни и Херцеговини, зна, да Аустро-Угарска то није учинила и не може учинити, докле год троши много више на жандаре него на школе и седам пута више него на верско-културне цели, као што то видимо из прорачуна који је пред нама. Место да се Аустро Угарска трудила да подигне онај народ на виши степен просвете, и да праведно реши аграрно питање, она је створила такво стање, да се староседиоци исељавају, у њихову корист се ништа не ради. Напротив у корист странаца све чине, нарочито помажу немачке насеобине, само да би ослабили староседиоце.

Мени тако изгледа, као да у Босни и Херцеговини наша монархија шири културу, као што су је ширили пре у Америци а и данас је шире у Африци. Цел је, да се униште и да изумру староседиоци а да се тамо дижу стране насеобине. То може донети користи аустројским спекулантима, али нема у Угарској, Хрватској и Славонији и Босни и Херцеговини је то на штету. Говорник износи разне тужбе па завршује: Ја сам уверен да изражавам жељу целог народа у Босни и Херцеговини кад кажем, да је већ дошло време, да ми Босну и Херцеговину ослободимо од нашег таторства, те да припустимо оном народу, да сам решава о својој судбини. Због свега овога, а због тога, што нисам задовољан са министарским одговором на моја питања у пододбору, ја ћу гласати против прорачуна.

Говорио је и Никола Збораји, који се тужио, да је уређење у Босни и Херцеговини потпуно аустројско, о мађарском језику нема тамо ни трага ни гласа. Правосуђе је застарело, не вреди ништа, основ му је аустројски војнички насилни поступак. Предлаже, да министар постави у Будимпешти један одбор, који би решавао жалбе босанског и херцеговачког становништва.

Јован Молнар тврди, да влада даје више предности мухамеданцима него католицима. (?) Влада хоће све да понемчи. Затим је седница закључена.

Политички преглед.

Српска дипломатија. — Изашао је велики краљев указ по дипломатској струци краљевине Србије. — За српског посланика П. класе у Букурешту постављен је г. Михајло Ристић, генерални конзул у Скопљу. — За изванредног посланика и пуномоћног министра П. класе у Софији постављен је г. Светислав М. Симић, досада-

са усињеном мирноћом. — Била сам код матере.

— Код матере? Та мати ти је баш сад отишла одавде! Све до сад те је чекала.

И хладно, стрељајући ме је гледао, док сам ја устукнула. Шешир ми је стајао накриво, коса ми је била расчерупана, на блузи сам ваљда три дугмета откопчала, а од цицке дугмад само горње је било скопчано. Све ово је тако се истицало, тако је упадало у очи, тако је глумачки било удешено, да човек при чистој свести одма бих опазио. Али мој муж не! Насрну на мене као шавал, шчепа ме за руку и сруши ме на колена.

— Несретнице! Признај... долазиш од љубазника...

— Ах, — одговорила му лако се опирјући.

— Не поричи... не поричи ништа. Све знам.

— Али Слободане, у моме добу...

— У толико ти је грознији грех...

— Кунем ти се, ја сам невина...

— Лажеш... сама си се одала... Јоца се зове.

Али на ово већ нисам знала смех угушити. Смејала сам се дуго, много, тако да су ми сузе на очи летеле. Мој муж је изненађено, глупаво ме гледао, а затим је превукао руком преко чела, као да је намирисао целу превару и комедију...

Субота зајутра у седам сати.

...Победила сам...

Нови Сад, 9. јуна 1906.

С мађарског превела: Мара.

пњи дипломатски агент и генерални конзул Пкласе, с тим да и даље управља дипломатском агенцијом и генералним конзулатом у Софији. — Посланици у Лондону г др. Мих. Ђ Милашевић, и у Риму, др. Милован Ђ Миловановић, унапређени су за посланике I класе. — За генералног конзула III класе у Скопљу постављен је г. Јован М. Јовановић, досадашњи секретар II класе министарства иностраних дела. — За конзула I класе у Приштини унапређен је г. др. М. Слалаковић, конзул II класе. — У министарству иностраних дела у Београду унапређени су са поједном класом: за начелника II кл. Димитрије Поповић, за секретаре III кл.: Иван Иванић, вице-консул у Будимпешти и др. Клеант Папакостопулос, секретар IV кл.; за секретара IV кл. Драгомир Л. Стефановић, секретар V кл. за писара I класе Стеван К. Павловић, писар II класе. — У посланству у Бечу унапређени су: Јован Миланковић за секретара II кл. и за писара IV кл. Коста Штерић, досадашњи драгоман конзулата у Битољу. — У посланству у Риму: За писара III класе унапређен је Јеврем Симић, досадашњи писар V класе. — У посланству у Паризу. Унапређен је за писара IV кл. и у Паризу премештен Тихомир Поповић, досадашњи писар V кл. посланства у Атини. — У посланству у Цариграду: Унапређени су за секретара I кл. Дим. Чохаџић и за секретара IV класе Љуба М. Михајловић, досада секретар V кл. — У Будимпешти на место вице-конзула Ивана Иванића постављен је за вице-конзула I класе Рајко Виятеровић, досадашњи секретар IV класе министарства иностраних дела.

Одликван. Његово Величанство краљ Петар одликовао је орденом Белог Орла I степена г. Артура Каспија, руског амбасадора у Мадриду.

Хрватска и Славонија.

Накнадни избори.

Јуче су били накнадни избори за хрватско-славонски сабор. Изабрани су револуционисте: Сунило у Глини, Јорковић у Валпову, Врбанић у Вараждину, а Ројд у Беловару. У Новом Марову изабран је једногласно Старчевићанац др. Хорват, а у Св. Ивану Жабно такође Старчевићанац др. Бошњак против дра Лави Мазуре.

Нови предстојници.

Лист »Хрватска« писала је да је министар за Хрватску и Славонију задржао код себе предлог о наименовању нових предстојника. »Покрет« пишући о овоме у уводном чланку извештава, ако је то истина, онда треба тражити да министар поднесе оставку, јер би по закону био дужан тај предлог одмах да подастрепраљу.

Јавна судска расправа.

Бела Црква, 26. Јуна.

Данас је била јавна расправа због »тајног збора«. Расправа је текла овако:

Председник чита оптужбу, коју је државно одветништво на основу 165. § а 1878 г. покренуло против Јована Момирова, Совре Рајковића и Гарића. У оптужби се наводи да су Јован Момиров и Совра Рајковић општинског кнеза, који је у вече сврнуо у крчму Јована Момировог, избацили напоље због тога што је кнез као политичка власт тражио да збор, који је то вече у крчми био без знања власти распусти и да се разиђу.

Јован Момиров: 27. априла у вече око 11 сати сврнуо је у моју крчму општински кнез, који је више пута имао обичај да се у другој крчми напије, па после дође к мени и да ми дармом и свађом растера госте. Кад је кнез дошао у крчму било је у све четир осбе пуно света, који се веселио, — разговарало се о свачем то није био збор, него весеље. Ја сам баш у другој соби послуживао, кад уједаред чујем да кнез општински кнез и дарма, па мислећи да опет залочиње кавгу, — приђем му и ухватим га за руке и изведем га на поље.

Совра Рајковић: Није га дарао.

Јован Момиров и Совра Рајковић ослобађају се од оптужбе злочина насилног противљења властима која је на основу 165 § кривичног закона од 1870. против њих подигнута, по судих због увреде чести осуђује на 100—100 круна глобе.

Вести из места и са стране.

Забава новосадског добровољног грађанског ватрогасног друштва.

Данас приређује новосадско добровољно грађанско ватрогасно друштво у футолској шуми шумску свечаност поводом своје 34-годишњице. — Како су ватрогаске забаве увек добро посећене, надати се да ће и овај свечан излет у шуму испасти врло лепо, јер време је послужило.

Видовданска слава у Раваници.

Јуче, у четвртак била је видовданска слава у манастиру Раваници. — Било је хиљадама српског света из свију крајева Српства. Они, који су ове славе чеће похађали, тврде, да је ретко које године било тако много света на слави као ове године. — На архијерејској литургији служио је бачки епископ Митрофан Шеваћ, а појало је београдско певачко друштво »Корнелије Сланковић«. У опште је све лепо испало. Не само у цркви, порти и око манастира, него цело село Врдник па све околне шуме биле су препуне света, који се раздрагао и веселио се. Држи се да је било преко десет хиљада душа. Занамљиво је било посматрати железнички воз, који је из Руме носио свет за Раваницу. Преко седамдесет вагона били су препуни тако, да је свет на степеницама од врата вагонских морао да стоји. Овај воз су вукле две локомотиве, али је воз тако био тежак, да су га локомотиве тек лагано могле да вуку за собом. Када се свету већ досадило то споро кретање, онда су се младићи и девојке сипали с воза, брели цвеће и тако полако ишли за возом, који је у Раваницу стигао касније са једним сатом, но што обично стиже. — Ова множина света налег доказује, како наш свет поштује аманете својих предака, како не заборавља на своје историјске догађаје. На овај дан је Раваница средиште српске мисли, она је жив аманет, који нас опомање на прошлост а подстиче на лепшу будућност. Србин има своју Раваницу, он као неки сиротан, са највећим страхопоштовањем одлази на одар цара Лазара и овде се напаја косовском мисли, чеже за оним, што је некада било... помисли онамо... онамо... Ђ.

† Арон Стојановић.

12. јунија о. г. умр'о је у Павлашу (код Вршца) парок тамошњи Арон Стојановић. Беше један од најстаријих свештеника наших. Доживео је дубоку старост, 86 година, а преко 60 година служио је Богу и народу своме. Беше добра и честита душа, свагда се радо заузимао за народ свој. — Бог да му душу опрости!

Нечистоћа американских кланица.

»Једињено Српство« које излази у Чикагу пише: После толико времена, после толиких заштитавања, ипак изађе на видик једна страшна ствар. Откривена је нечувена дрскост американских милијардера, којима није стало, хоће ли својом грађанскошћу за новцем отерати у гроб хиљаде душа, само да се они награбе блага. Одвратних ствари има у извештају Нејлишевом, који слика чикашке кланице, као легло сваког гада и свију могућих микроба (отровних клица.) Ту се не пази ни најмање на чистоћу. Радници, с којима се поступа као са животињама, газе по усмрћеном месу својим упрљаним чизмама. Светлост накуд не додире, — вештачка, за то служи, — а радници и раднице, за време ручка, стрпају се у нужник, одакле опет преузимају рад. Отровне кемикалије употребљавају се за убијање смрада у месу. Један француски агент, који је био у кланицама као дописник неко време, описује приправљање меса тако, да пређе свакоме апетит за јело. Ужасних ствари ту има. Он је изјавио ово: Био сам очевидца, када је један радник несретним случајем пао у машину за пуњење кобасица Његово издробљено месо отишло је у кобасице, које су одаслате за људску храну. Поводом те бруке откривен је тежак грех американске владе, која је очито у рукама капиталиста. Генерал Мајлес је држао, у том правцу, у Кансас-Сити, Мо, говор пред универзитетским ђацима. У том говору споменуо је, да је још пре седам година знао за злоупотребе кланица. Пре седам година он је доказивао са 2000 сведока, да су конзерве, (приготовљено месо у лименим кутијама), које се војницима дају, отровне. — Ја сам уверен, наставао је генерал, да је три хиљаде војника Савезних Држава изгубило свој живот због нечистог и отровног меса. — А колики је број оних војника, који су своје здравље попустили због таког меса, ни броја им се не зна. Ге-

нерал Мајлес износи да је то исто опазио и за време шпанско америчког рата. Приповеда, да је одмах наредио истражну комисију, која је доказала, да су конзерве и сасвим новим процедурама отровне. Извештаји су послани ратном одсеку, који је одговорио, да је то »ужасна заблуда« и да би особе, које ту заблуду буду ширале, требало одмах казнити. Ето, како је у Америци.

Опет погинуо радник у Америци.

Американски »Србобран« пише: У Чикагу је 28. маја ове године погинуо осамнаестогодишњи Вожд Струкана, родом из Далмације. Он се доселио овамо пре седам месеци, те није могао добити одмах рада, па се преселио у Денвер, где је добио радњу у сребрним рудницима — али на своју жалост и несрећу. Пре неколико дана пошао је као обично на радњу, али му се по несрећи омакне нога, те он падне на жицу електричне струје, која га је на месту усмртила. Ето какве вратоломне послове до-бијају наши радници.

Индијска пошта.

Мађари се у последње време јако интересују за најновију погодбу, која веле да је већ закључена између управе румунских пароброда на Црном Мору и северног немачког Лојда, те ће се већ почетком септембра успоставити непосредна веза и брза саобраћајна линија између Румуније и Мисира. Ова нова линија не би била значајна само по Румунију, него и по нас. Енглеска пошта за Индију, за коју сада француске и италијанске железнице сваке недеље шаљу један нарочити воз од Кане-а до Бриндиза, а и многи трговински производи ишли би линијом Пешта—Букурешт—Костанца—Цариград—Александрија, Порт Саид, Суец.

Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 16. јуна 1906. године.

Пшеница прве кажење 15 к. 40 п. до 15 к 60 п.	} <small>СВЕ ОД 100 КИЛА</small>
Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.	
Пшеница средња 15 к. 20 п. до 15 к. 40 пот.	
Пшеница лакша 14 к. 60 п. до 15 к. — пот.	
Наполица — кр. — пот. до — кр. — пот.	
Јечам 15 круна 20 пот. до 15 кр. 40 пот.	
Зоб 16 кр. 80 пот. до 17 кр. — пот.	
Кукуруз у зраку н. 12 кр. 60 п. до 13 кр. — п.	
Кукуруз у клипу н. — кр. — п. до — кр. — пот.	
Маст 140 кр. — пот. до — кр. — пот.	
Сланина 140 кр. — пот. до — кр. — пот.	
Сланина паљена 140 кр. — п. до — кр. — п.	} <small>КИЛА</small>
Свињи угојени тежки 92 до 94 пот.	
Свињи средњи . . . 88 до 90	
Свињи лаки . . . 84 до 86	
живе мере.	
Теоди 68 п. до 72 пот. по кили	
Јагањци 20 к. до 36 к. по пару	
Онци — кр. до — кр. по кили	

ТРАЖЕ СЕ

АГЕНТИ

за један артикл (робу), који се лако продаје. Плата је стална уз провизију.

Понуде под шифром: »Стално место« упућује се на администрацију »Заставе«. 767 1—3

ПОТРЕБУЈЕМ за моју моде мануфактурну и памука трговину вешта **ПОМОЋНИКА**

продавца, солидна владања који говори српски, немачки, мађарски и словачки. Ступање одмах или за 14 дана.

769 1—3

Сава Тубић у Шиду.

МОРСКО КУПАЛИШТЕ

КЛИМАТИЧКО ЛИЈЕЧИЛИШТЕ ЦИРКВЕНИЦА.

Упуте о станбеним и другим мјестним приликама даје бесплатно

774 1—1

ЛИЈЕЧИЛИШТНИ ОДБОР.

Г А Л А Н Т Е Р И Ј С К А и **П Л А Т Н Е Н А Е С П А П А**

Т Р Г О В И Н А

Д. П. Ранисављевића

У ПАНЧЕВУ

потребује 2 добра помоћника; осим матерњег језика нужно је знање немачког и мађарског језика.

772 1—3

Јавна захвала

Приликом погребна нашега незаборављеног брата, девера, стрица и деде

Ђоке Кумановића

који се у 77. години свога живота, а који је у цвету своје младости у 25 години ослепио — у вечност пресели; — изјављујемо овим путем нашу најтоплију захвалу: пречасном господину Војводићу администратору парохије; врлоштованом учитељском збору, г. општинским чиновницима, г. месним трговцима, занатлијама и свима који су нашег милостивог покојника до вечне куће одпртали.

Нарочито нека је хвала шесторици занатлијама, који су тело нашег покојника до гроба донели и матери земљи предали.

Вечна му успомена!

У Новим Карловцима (Сасе) 9. јуна 1906.
Јован Кумановић брат. Милева Кумановић
сваха. Стеван Кумановић синовац. Марина
Мавреновић рођ. Кумановић синовица. Васо
Мавреновић зет и увучади. 753

ЗА ШПЕЦЕРАЈСКУ И КРАТКЕ РОБЕ Трговину

потребује 2 помоћника; за гвозђарску и шпецерајску трговину са дрваром такође 2 помоћника и за мануфактурну трговину 1 помоћника.

Светозар Николић
у Меленца.

667 1-3

НОВОСАДСКА ФИЛИЈАЛА

велике

ДУКАТЕ
и мале

563 7-7

КОМЕРЦИЈАЛНИ ЕНГЛАНД

СУБОТИЧКА

СРПСКА ШТЕДНИОНИЦА

Д. Д.

У СУБОТИЦИ

(преко пута железничке станице)

прима улоге на приплод и издаје зајмове уз врло повољне услове.

627 5-33

ПРОДАЈА ЗЕМЉЕ

Преко 300 кат. јутара најбоље ораће земље у румском котару продаје се из слободне руке под врло повољним условима.

Једна парцела 74 јутра 1 парцела 70 јутара а остале су такође велике.

Провизија искључена.

Извештај даје канцеларија

Г. д-ра Јована Шевића
у Руми (Славонија.)
719 2-3

Јавна захвала.

Потписана управа изриче овим своју највећу благодарност г. Младену Исаковићу трг. из Лешнице, који је свог покојног сина Марка Исаковића медецинара у Бечу и бившег председника друштва „Зоре“, уписао за члана добротвора овога друштва, давши знатан прилог од 200 круна.

Из седнице управног одбора „Румског српског певачког друштва држане (1.) 14. Јуна о. г.

тајник Милан Вуин. подпредседник Александар Циковац
771 1-1

БИРТИЈУ

издајем под рачун због моје болести. Биртија се налази у Новом Саду на лепом месту. Кауцију не тражим. Пића што издам у нтеред мора се платити, по одбитку проценат. На пиће дајем 10%. Радња прави годишњи обрт преко 9000 форината. Биртију може само Србија под рачун добити. Имадем једну ваптарску бирташку шатру на продају. Ко жели ово место заузети нека се обрати на администрацију „Заставе“ за ближу адресу. 740 2 2

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Из слободне руке продајем своју кућу са великим плацем у ханској улици бр. 19. Купци нека се обрате на власника

Васу Вучковића

590 8-10

темеринска улица 40.

О г л а с.

Подписано друштво издаје на једну или више година односно продаје своју у **ЛЕЖИМИРУ** лежећу земљу у укупној површини од 31 катастарно јутро и 1598⁰ и то:

24 јутра 1480⁰ оранице прве каквоће;
3 „ 516 „ шљивика на најбољем месту;
1 „ 1290 „ ливаде;
1 „ 285 „ пашњака;
— „ 1227 „ гумна.

Они, који би желели ово под закуп узети односно купити нека се изволе обратити на управу

685 3-5

СРПСКО ЕСКОНТНО

деоничарско друштво у Митровици.

ТРАЖИ СЕ

КОНТОАРИСТА

и

КОНТОАРИСТИЦА

за трговачку канцеларију у Загребу, који владају српским и немачким језиком у говору и писму.

Понуде у препис сведоцаба о свршеним школама и преки пиљу се под савременом

„ЗАГРЕБ бр. 400“

на администрацију „Заставе“.

723 2-4

ОБЈАВА.

Част ми је јавити, да сам у

ЈОДНОМ КУПАТИЛУ

ЛИПАКУ

СЛАВОНИЈА

отворно

орпоку рестаурацију и кафану у вили Bellevue баш уз парк преко од апотеке; да сам на жељи гостину Срба из Србије и других крајева вољан и српску кујну завести, те сам се за к варицу из Србије побринуо. Станова за једну, две па и читаве породице имадем. Кост дајем јефтино и уз абонирање. Децу преко 10 година примам и без родитеља уз потпуну одговорност, како преко лета, тако и преко зиме, јер је ово кушатило отворено преко читаве године, па се и зими ложе кабине и тако је искључена свака прехлада.

Стојећи на услузи за сваки обавештај и молећи за многобројно посећивање јесам са високопоштовањем у Липаку 1906.

гостионичар и хотелиер

Villa Bellevue

И. МОЈСИЛОВИЋ

528 2-4

Најбоље врете плава камена, фарбе за жито

(Duryu-Samenbeize)

Најфинија зејтина, пиринца, јефтине кафе, ситна и крупна грожђа, бираних бадема и лешњика.

Минхенско шпатен пиво у флашама.

Највећи избор минералне свеже воде.

Разне сорти сирева. Фришких сардина и других разних риба.

Разна калифорнијска воћа праве манастирске шљивовице

Грчка лековита вина:

Mavrodaphne, Cypro, Ahaier, Malvasier.

Сваки дан свежа путера за теј, са спахилука надвојводе Албрехта.

Најбоље врете вина бела и црна у боцама по ванредно јефтиној цени.

Цио својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.

ДЕЛИКАТЕСА И ШПЕЦЕРАЈА ТРГОВИНА
Ј. СТЕФАНОВИЋА СИН, НОВИ САД
Телефон бр. 76. Основана 1866.
Главна улица бр. 27.

ПОД СВОЈИМ НАДЗОРОМ, ТАЧНА ПОСЛУГА И НАЈУМЕРЕНИЈА ЦЕНА.

Општа пажња обраћена је на фирму

ЂОРЂЕВИЋ, АРАДСКИ

753 2-8

И ДРУГ

Ст. Бечеј

Цене јефтиније него изде.

Мустре се на захтев свакоме франко шаљу, а поштарину за поручбине преко 20 круна фирма сама сноси.

Потребујемо два солидна помоћника који одма ступити могу.

где се најкукусије свиле, женски штефови, деливи, греваниви, вефири, батисти, цецови, шифони и платна у великом избору добити могу; даље: памука, прве класе вромтона. Сеферина и дуката по строго утврђеној цени.